

سازه عظیم خشتی، نویافته‌ای از دوران اشکانی در محوطه قره‌حسنلو نمین، اردبیل

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

نویسندگان

فریبرز ظهماسبی¹، رضا رضائو²، اردشیر جوانمردزاده³

¹ دانشگاه محقق اردبیلی

² استادیار باستان‌شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

³ هیئت علمی

doi: 10.22084/NB.2023.26886.2527

چکیده

ساختارها و سازه‌های معماری یکی از مهم‌ترین یافته‌های فرهنگی در ضمن کاوش محوطه‌های باستانی بوده، که معمولاً در اکثر محوطه‌های باستانی به دست می‌آید. ضمن کاوش‌های منسجم باستان‌شناختی در محوطه قره‌حسنلو نمین، یافته‌های فرهنگی بسیار غنی و مدارک ارزشمندی شناسایی گشت که در تحلیل دقیق این محوطه می‌تواند نقش مهمی ایفا کند. در کنار سایر یافته‌های سفالی، استخوانی، تدفین‌ها و اشیای فلزی و طلایی مرتبط با آن، سازه عظیم خشتی با معماری جالب توجه خود در مرکز تپه که تنها فاز معماری شناسایی شده در این محوطه است؛ بر اهمیت آن افزوده است. این اثر معماری شاخص به صورت چهارگوش و سراسر با سنگ و خشت بنا نهاده شده، به طوری که اطراف آن را پشتبندهایی متوالی فرا گرفته است. همچنین در طی روند کاوش باستان-شناختی در سطح این سازه خشتی، چندین تدفین شناسایی گشت که ساختار گورهای آن به صورت ساده و از نوع چاله‌ای می‌باشند. پژوهش پیش‌پرو به شیوه تومیفی-تحلیلی و براساس مطالعات کتابخانه‌ای و نتایج کاوش باستان‌شناختی، به‌منظور شناسایی کامل سازه خشتی، گاهنگاری و کاربری آن به انجام رسیده و در این راستا به دنبال پاسخ به پرسش‌های زیر است: 1) ویژگی‌های معماری این سازه خشتی چگونه و متعلق به کدام دوره تاریخی است؟ 2) ماهیت و کاربری این سازه چیست؟ مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که سازه خشتی یا سکوی خشتی با مساحت تقریبی 833 متر مربع، غیر از سه رخ‌سنگی زیرین آن که تنها در اضلاع بیرونی بنا استفاده شده، سراسر با خشت بنا شده است. این سازه قابل‌مقایسه و در ادامه سنت سکوی سازی عصر آهن II و III بوده و به‌احتمال دارای کاربری آیینی است. همچنین می‌توان این یافته را سازه‌ای ناتمام یا ویران‌شده متعلق به یک بنای حاکمیتی و یا نظامی فرض کرد. حضور سفالینه‌های شاخص عصر آهن در میان بافت خشت‌ها، مؤید استقرار نخستین محوطه قره‌حسنلو در این دوره و ساخت خشت‌ها و احداث سکو در طی استقرار بعدی محوطه، یعنی دوران اشکانی است.

کلیدواژه‌ها

محوطه قره‌حسنلو، نمین، سکوی خشتی، عصر آهن، دوران اشکانی

موضوعات

باستان‌شناسی

مقاله آماده انتشار، پذیرفته شده انتشار آنلاین از تاریخ 15 اسفند 1401

فایل‌ها

XML

اشتراک‌گذاری

ارجاع به این مقاله

اشاره‌ها

تعداد مشاهده مقاله: 16